

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/2479

הצעת חוק העונשין (תיקון – עבירות מין על ידי בן משפחה פונקציונאל), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 351 בחוק העונשין, התשל"ז–1977¹, בסעיף 351(ה) –

(1) אחרי ההגדרה "אחראי על חסר ישע" יבוא:

"בן זוג – לרבות בן זוג לשעבר, ובלבד שממשיך להתקיים קשר מעין משפחתי ביניהם";

(2) בהגדרה "בן משפחה" –

(א) בפסקה (1) בסופה יבוא "או בן זוג של אחד מהם";

(ב) בפסקה (2) אחרי "גיס או גיסה" יבוא "לרבות דוד, דודה, גיס או גיסה לשעבר, אם לקטין הנפגע טרם מלאו 14 שנים, ובלבד שממשיך להתקיים קשר מעין משפחתי ביניהם".

דבר ה ס ב ר

בעשורים האחרונים חלו תמורות משמעותיות ביחס החברה ומערכת המשפט הפלילית להתמודדות עם תופעת הפגיעות מיניות המתבצעות בתוך המשפחה. לראיה, תיקון מספר 30 ותיקון מספר 71 לחוק העונשין, התשל"ז–1977 (להלן – חוק העונשין), הגדירו ענישה מחמירה על עבירות מין המתבצעות כלפי קטינים בידי בן משפחה, או כלפי אדם שהוא חסר ישע בידי האחראי עליו. תיקונים אלו קבעו כי פגיעה מינית של קטין על ידי בן משפחה חמורה יותר מפגיעה מינית על ידי אדם זר. זאת, נוכח הקשר הרגיש והמיוחד הקיים בין קטין לבין אדם שהוא בן משפחתו, והאופן שהתוקף עלול לנצל קשר זה כדי לבצע מעשי פגיעה מינית בקטין.

עם זאת, החמרת הענישה כלפי עבירות מין במשפחה איננה מיושמת במקרים בהם קטין נפגע מינית על ידי אדם שהיה בעבר "בן משפחה" כהגדרתו בסעיף 351(ה) לחוק העונשין, אולם בעת התרחשות האירוע האחרון כבר איננו "בן משפחה" כהגדרת הסעיף. מדובר במקרים בהם אותו אדם מהווה "בן משפחה פונקציונאלי", קרי, אדם שהיה חלק מהמשפחה, כגון בן זוג לשעבר של דודה, גיסה, או סבתא,

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

ועדיין מקיים קשר מסוים עם בני המשפחה לרבות בני המשפחה הקטינים.
באותם המקרים, פעמים רבות, "בן המשפחה הפונקציונאלי" למעשה ממשיך לפתח קשרים אישיים ויחסי אמון עם בני המשפחה והוא מהווה חלק אינטגרלי מההתבגרות של הקטינות והקטינים במשפחה. כך, מבחינת אותו קטין, בן המשפחה הפונקציונאלי, אשר לפי ההגדרות הקיימות בחוק העונשין איננו בגדר בן משפחה, הוא למעשה בן משפחה לכל דבר ועניין.

התיקון המוצע נועד להתאים את מדיניות החמרת הענישה כלפי פגיעות מיניות בתוך המשפחה הקבועות בסעיף 351(ה) לחוק העונשין גם למצבים שפגיעות אלו מתבצעות על-ידי "בן משפחה פונקציונאלי". החמרת הענישה נועדה לתת ביטוי לנזקים הקשים וארוכי הטווח שנגרמים לקטין מפגיעה מינית על ידי אדם שממשיך לקיים קשר מעין משפחתי עם בני ובנות המשפחה. תכלית הצעת חוק היא למנוע מצבים בהם דמות דומיננטית עבור הקטין או הקטינה מנצלת את יחסי הכוחות לטובת תקיפה מינית.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים ושלוש ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/2598/23 ; פ/1038/24).
הצעת החוק זהה לפ/1038/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ט בשבט התשפ"ג (20.02.2023)